

CRETU BIZTOS VEZETTE AZ ÚNIÓS KÜLDÖTTSÉGET QUITÓBAN

Sikeresen zárult a fenntartható urbanizációról szóló III. Habitat-konferencia az új városfejlesztési menetrend – az ENSZ 20 évre szóló stratégiája – elfogadásával, amelynek célja annak újragondolása, hogy hogyan építjük és irányítjuk városainkat, és hogyan élünk bennük.

Október 20-án közel 170 ország egyhangúlag fogadta el az új városfejlesztési menetrendet, az ENSZ fenntartható urbanizációról szóló 20 éves stratégiáját. A küldöttség vezetőjeként Corina Crețu regionális politikáért felelős biztos képviselte az Európai Uniót a rendezvényen, amelyre 167 országból 30 000 résztvevő érkezett, ebből 10 ezren a világ másik végéről. A Habitat III. szervezői elismerték, hogy ENSZ-konferencián még soha ennyi résztvevő nem volt a helyi önkormányzatok, a civil társadalom képviselői és egyéb érdekelt felek részéről.

Az új városfejlesztési menetrend tervezetét az október 16–20. között az ecuadori Quitóban tartott Habitat III. konferencia végén fogadták el. A lakhatásról és a fenntartható városfejlesztésről szóló harmadik ENSZ-konferencia volt a fenntartható fejlődésről szóló 2030-as menetrend elfogadását követő első végrehajtási konferencia. Bár a 2030-as menetrend 2015. szeptemberi elfogadását sokan meghatározó eredménynek tekintették, a legnagyobb tennivaló még hátravan: a végrehajtás lesz az igazi próbatétel, és a Habitat III. fontos mérföldkövet jelent a kötelezettségvállalástól a cselekvésig vezető úton.

Az ENSZ Közgyűlésének (UNGA) 66/207. határozata szerint és a húszéves ciklussal összhangban az ENSZ Közgyűlése

2011-ben a Habitat III. összehívása mellett döntött, hogy újra megerősítse a fenntartható urbanizáció melletti globális elkötelezettséget.

A valóság próbája

A konferencia célja az volt, hogy biztosítsa a fenntartható városfejlesztés melletti megújult politikai elkötelezettséget, értékelje az eddig elért eredményeket, foglaljon közl a szegénységgel, továbbá hogy azonosítsa és kezelje az új és újonnan megjelenő kihívásokat. A már említett határozatban döntés született arról, hogy a Habitat III. eredményeként tömör, koncentrált, előretekintő és cselekvésorientált záródokumentum szülessen, illetve határoztak a rendezvény előkészítésével foglalkozó bizottság és testület létrehozásáról. Négy EU-tagállam vett részt a testületben: Franciaország, a Cseh Köztársaság, Németország és Szlovákia.

A következő 20 évben az új városfejlesztési menetrend határozza meg a városfejlesztési politikákat és finanszírozást. A menetrend lesz a 2030-as fenntartható fejlődési menetrend, továbbá egyéb 2015-ös meghatározó reformtervek – különösen a Párizsi Megállapodás – végrehajtásának és helyi igényekhez való igazításának sarokköve.

Továbbá fontos lendületet ad a 11. fenntartható fejlesztési cél végrehajtásának, amely arra szólítja fel a „városokat és emberi településeket”, hogy legyenek „befogadók, biztonságosak, rugalmasak és fenntarthatók”, valamint a 2030-as menetrendben foglalt egyéb célok és célkitűzések végrehajtásának. Az új városfejlesztési menetrend az urbanizáció és a fenntartható fejlődés közötti kölcsönösen előnyös kapcsolat kialakítására törekszik.

Az EU szellemisége

2015 januárja óta az EU és a tagállamok közös álláspontjáról egyeztettek a nemzetközi fejlesztési konferenciák előkészítésével foglalkozó tanácsi munkacsoportban. A Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság a Nemzetközi Együttműködés és a Fejlesztés Főigazgatóságával és az Európai Külügyi Szolgálatlal (EKSZ) közösen, valamint egyéb érintett főigazgatóságokkal együttműködve vezette és koordinálta a folyamatot.

Nagyszerű gyakorlat volt ez egyrészt a bizottsági szolgálatok és a tagállamok közötti belső egyeztetés számára, ami akkor és azt követően az adott feladat terén számos lépést teremtett meg, és az EU szellemiségének is megfelelő erős csapatszellemet alakított ki. Ez lehetővé tette az EU számára, hogy a tárgyalási folyamat során kiemelt szerepet töltsön be, és biztosítsa, hogy az álláspontját az új városfejlesztési menetrend erőteljesen tükrözze.

Az EU hozzájárulása a Habitat III. konferenciához és annak zárdokumentumához, az új városfejlesztési menetrendhez a fenntartható városfejlesztés átfogó céljának elérése iránti közös elkötelezettségen alapul, egyúttal pedig a szubszidiaritás és az arányosság elvét is figyelembe veszi. Az álláspontot az Európai Bizottság tíz prioritása és az uniós tagállamokkal az uniós városfejlesztési menetrenddel kapcsolatban végzett közös munka, valamint a városfejlesztés terén felhalmozott tudás alakította. Ebből a szempontból az uniós városfejlesztési menetrend kulcsfontosságú megvalósítási mechanizmust jelent az új városfejlesztési menetrend szempontjából.

A jövőbeni globális új városfejlesztési menetrenddel kapcsolatos uniós jövőkép alapja az a meglátás, hogy a városfejlesztéshez való integrált és helyi alapú megközelítés, valamint hosszú távú elképzelés szükséges a jól irányított, társadalmi szempontból befogadó és biztonságos, rugalmas, erőforrás-hatékony városok támogatásához, amelyek környezetileg fenntarthatóak, ugyanakkor gazdasági szempontból is virágzanak.

Ez a megközelítés figyelembe veszi a városok sokféleségét és tágabb területi környezetüket, valamint elősegíti a város-vidék kapcsolatokat, hogy ezáltal hozzájárulhasson az Unió területi kohézióval kapcsolatos célkitűzéséhez. Valamennyi erőfeszítést az emberi jogok és a nemek közötti egyenlőség tiszteletben tartásának és védelmének, valamint a marginalizált és kiszolgáltatott csoportok széles körű részvételének kell alátámasztania, ami a befogadó fenntartható fejlődés elérésének előfeltétele.

Ezen kívül e megközelítés részét képezi a kultúra központi szerepének elismerése, a kulturális és természeti örökség védelme és népszerűsítése a közösségi tér rendelkezésre állásával együtt, ami alapvető feltétele annak, hogy e célkitűzések megvalósításában mindenki részt vegyen és azokat magáénak érezze.

Jó kormányzás

Az uniós elképzelés valódi hozzáadott értéke a globális vita szempontjából a jó városi kormányzás fontossága volt – amely a fenntartható városfejlesztés elérésének kiemelt szempontja – és különösen a helyi önkormányzatok és érdekelt felek szerepe. Az EU és tagállamai határozottan érveltek amellett, hogy a fenntartható városfejlesztéshez nemzeti és helyi szinten egyaránt olyan intézményekre van szükség, amelyek legitimek,

eredményesek, elszámoltathatók és átláthatóak. Ezen intézményeknek befogadó, tényeken alapuló és részvételi alapú döntéshozatali folyamatok alapján kell eljárniuk egy jól irányított, többszintű és többszereplős kormányzási rendszerben.

Ezenkívül az eredményes helyi kormányzás jelentős mértékben hozzájárul a demokrácia és az állampolgári szerepvállalás megerősítéséhez. Különösen fontos volt az EU álláspontja a helyi önkormányzatok és a civil társadalom szerepével kapcsolatban, amelyek értelemszerűen nem vesznek részt a kormányközi tárgyalásokban. Az EU megvédte annak fontosságát, hogy a helyi önkormányzatokat a szakpolitikai ciklus valamennyi szakaszában vonják be és velük egyeztessenek, azzal érvelve, hogy szerepvállalásuk és elkötelezettségük minden szinten szükséges a sikerhez.

Crețu biztos ezt az üzenetet a Helyi Önkormányzatok Világyűlésén részt vevő nemzetközi vezetőknek is továbbította, és igyekezett áthidaló és segítő szerepet betölteni a nemzeti kormányok és helyi önkormányzatok közötti, globális környezetben zajló nehéz és feszült párbeszéd során.

Az EU-delegáció vezetőjeként Crețu biztos az EU és tagállamai nevében szólalt fel az ENSZ hivatalos plenáris ülésein. Az EU-delegációban az Európai Parlament és az EGSZB képviselői is részt vettek. A biztos asszony azon kívül, hogy ellátta az EU és tagállamai képviseletének hivatalos feladatát az ENSZ hivatalos plenáris ülésein, részt vett az új városfejlesztési menetrendről szóló magas szintű tematikus kerekasztal-beszélgetéseken, és számos kétoldalú megbeszélést tartott stratégiai partnerekkel, az ENSZ-ügynökségekkel és -országokkal, például a Világbankkal, az OECD-vel, a UNDP-vel és Dél-Koreával.

Az elfogadástól a cselekvésig

Most, hogy elfogadták a 2030-as menetrendet és az új városfejlesztési menetrendet, rendkívül fontos, hogy az EU az előbbi átfogó megközelítés révén valósítsa meg, amely kitér mind a belső és a külső tevékenységekre, és az összes érintett szereplőt bevonja. Ehhez a megvalósításhoz stratégiai, integrált és helyi alapú megközelítés szükséges, amely különböző területi összefüggéseket is figyelembe vesz. Ez az oka annak, hogy a kohéziós politika a fenntartható fejlesztési célok eléréséhez hozzájáruló egyik legfontosabb szakpolitika, amely a 2014–2020 közötti időszakban évente mintegy 500 milliárd eurós hozzájárulást nyújt, és szinte az összes fenntartható fejlesztési célt lefed.

A kohéziós politika és annak városi dimenziója továbbá szorosan illeszkedik a 2030-as menetrend megközelítéséhez, mivel a fenntartható fejlődés a kohéziós politika kötelező érvényű horizontális elveként jelenik meg. Ebben az összefüggésben az új városfejlesztési menetrend a 2030-as menetrend végrehajtásának egyik sarokköve lesz, mivel annak városfejlesztéssel kapcsolatos céljait és célkitűzéseit városspecifikus ajánlásokká alakítja át. Az EU már megkezdte a munkát ezen a területen a nemrégiben elfogadott városfejlesztési menetrendjével, és elkötelezett amellett, hogy vezesse és előbbre vigye az új városfejlesztési menetrend és a 2030-as menetrend városi dimenziójának végrehajtását. Hasonlóképpen az EU amellett is elkötelezett, hogy a világ minden részén partnerkapcsolatokat alakítson ki, hogy a partnerekkel közösen foglalkozzon a városi szegénység és a kirekesztés kihívásaival, és a partnerszágokban elősegítsék a fenntartható fejlődést.

Az új városfejlesztési menetrend az EU közös erőfeszítéseinek eredménye, amelyek egy valóban megújuló menetrend kidolgozására irányultak. Nemzedékenként csak egy ilyen lehetőség adódik, hogy városaink közös jövőjét jobba tegyük. Az új városfejlesztési menetrend tartalmazza az összes olyan elemet, amely a szokásos üzletmeneten való túllépéshez és a 2015-ben elfogadott fenntartható fejlesztési célok helyi igényekhez történő igazításához szükséges.

Az új városfejlesztési menetrend életre hívásával és a fenntartható urbanizáció globális kihívásainak globális lehetőségekké alakításával lehetővé válik annak biztosítása, hogy senki se maradjon magára. Az EU közös feladata most már a teljesítés! ■

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

Új városfejlesztési menetrend:

<https://habitat3.org/the-new-urban-agenda/>

Az uniós városfejlesztési menetrend:

<http://urbanagendaforthe.eu/>

A quitói Habitat III. konferencia:

<https://habitat3.org/>

Prágai Nyilatkozat:

<http://www.europeanhabitat.com/?lang=en>

A QUITÓI MEGVALÓSÍTÁSI TERV

A quitói megvalósítási terv az egyes partnerek által tett konkrét vállalásokra vonatkozik, amelyek célja, hogy hozzájáruljanak a Habitat III. konferencia és az új városfejlesztési menetrend eredményeinek végrehajtásához, továbbá erősítsék azt.

Össességében mintegy 70 önkéntes kötelezettségvállalásra került sor, amelyek közül három az Európai Bizottságtól származik. E három vállalást Crețu biztos részletesen is ismertette:

1. AZ ÚJ VÁROSFEJLESZTÉSI MENETREND TELJESÍTÉSE AZ UNIÓS VÁROSFEJLESZTÉSI MENETREND RÉVÉN

Az új városfejlesztési menetrend és az uniós városfejlesztési menetrend közös jövőképpel rendelkezik a kiegyensúlyozott, fenntartható és integrált városfejlesztés terén. Az utóbbi célja az, hogy lehetővé tegye a városok számára, hogy beleszólhassanak a politikai döntéshozatalba. 12 kiemelt témájával, a többszintű kormányzással és az egymástól tanulás középpontba állításával az uniós városfejlesztési menetrend hozzájárul az új városfejlesztési menetrend EU-ban és a városi érdekelt felekkel – nem csupán városokkal, hanem vállalkozásokkal, nem kormányzati szervezetekkel és a tagállamok és uniós intézmények képviselőivel – való partnerségben történő végrehajtásához.

A 12 kiemelt témához kapcsolódó cselekvési tervek kidolgozása most zajlik. Ide tartoznak a szakpolitikai ajánlások, a bevált gyakorlatok és az EU-ban megosztásra és magasabb szinten történő végrehajtásra váró projektek.

2. A VÁROSOK GLOBÁLIS, HARMONIZÁLT FOGALOMMEGHATÁROZÁSÁNAK KIDOLGOZÁSA

Az adatok összehasonlításához, a teljesítményértékeléshez és a jobb nyomon követés eléréséhez az egész világon közös fogalom meghatározást kell használni a városokra. Az EU az OECD-vel és a Világbankkal együttműködve fogja kidolgozni azt a fogalom meghatározást, amelynek során a városok EU–OECD-féle fogalom meghatározására támaszkodnak, amelynek alapja a népességszám és népsűrűség, valamint az urbanizáció mértéke az EU-ban.

Sor kerül egy online adatbázis, továbbá a városok és fő jellemzőik globális jegyzékének összeállítására is. A városok globális fogalom meghatározására irányuló javaslatot végül az ENSZ-hez fogják benyújtani.

3. A VÁROSOK KÖZÖTTI, FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉS TERÉN MEGVALÓSULÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS ELŐSEGÍTÉSE

Az uniós finanszírozású URBACT-hálózat konkrét megközelítése és az EU Nemzetközi Városfejlesztési Együttműködési Programjának módszertana alapján a világ városait arra bátorítják, hogy egy vagy több partnervárossal vegyék fel a kapcsolatot, és dolgozzanak ki és valósítsanak meg közös prioritásokon – vízhez, közlekedési rendszerekhez, egészségügyhöz vagy lakáshoz való hozzáférés – alapuló helyi cselekvési terveket és projekteket. Az üzleti partnereknek e cselekvési tervek kidolgozásában és végrehajtásában szorosan együtt kell működniük.

Egy online hálózatépítési platform nyújt iránymutatást, és a régióközi együttműködést is lehetővé teszi.

* a kötelezettségvállalások köre Argentína, Brazília, Chile, Kolumbia, Mexikó, Peru, Kanada, Kína, India, Japán, az Egyesült Államok és az Európai Unió városaira terjed ki. ■

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

<https://habitat3.org/quito-implementation-plan>

Az EU kötelezettségvállalásának teljesítése

Crețu biztos arról beszélget a Panoramával, hogy miért tekinthető sikeresnek az EU-delegáció részvétele a quitói ENSZ-konferencián.

Mi volt a fő célja?

Nagyon örültem annak, hogy részt vehetek ezen a történelmi jelentőségű konferencián, amelyen elfogadták az ENSZ új városfejlesztési menetrendjét, és hogy beszélgethettem a világ minden tájáról érkező résztvevőkkel. Nagy hangsúlyt fektettem arra, hogy

a fenntartható városfejlesztéssel kapcsolatos globális munkához milyen erőteljesen járult hozzá az Európai Bizottság és az EU. Az új városfejlesztési menetrend fő elvei a társadalmilag befogadó, biztonságos, zöld, rugalmas, virágzó és innovatív városokról szólnak, valamint a jó városi kormányzásról, amelyek elősegítik az együttműködést és a tudást. Középpontjában az emberi jogi megközelítés áll, és a nők szerepének erősítését is támogatja; mindkét szempont elengedhetetlenül fontos a fenntartható és inkluzív fejlesztés megvalósításához. Ezek az elvek ráadásul közös uniós értékek, és elnökünk prioritásai között is szerepelnek.

Hogyan járul hozzá a kohéziós politika ezekhez a célokhoz?

A kohéziós politika az egész EU-ban nyújt széles körű, nem utolsósorban pénzügyi támogatást a városi térségek számára. 2014 és 2020 között az EU összességében 100 milliárd eurót fektet be a városi térségekben. A nemzeti ERFA-támogatásoknak legalább 5 %-át kell a fenntartható városfejlesztésre programozni, ami 15 milliárd, a városok által közvetlenül kezelt eurónak felel meg. Ezen kívül 750 város előtt nyílik meg a lehetőség, hogy fenntartható városfejlesztést célzó integrált stratégiákat hajtson végre. A pénzügyi támogatáson túl az EU a városoknak műszaki segítségnyújtás révén is segíthet, az egész Unióban működő hálózatokon keresztül vagy konkrét témákkal kapcsolatban megvalósuló együttműködés révén. Ez az Amszterdamban májusban elfogadott uniós városfejlesztési menetrend keretében újonnan indított partnerségek különleges célja. Az új városfejlesztési menetrend valóban jól tükrözi az EU fenntartható városfejlesztéssel kapcsolatos elképzeléseit, amelyek a többszintű kormányzáson, valamint egy integrált és helyi alapú megközelítéssel alapulnak, amely figyelembe veszi

Az EU és tagállamai amellett is elkötelezettek, hogy a világ minden részén partnerkapcsolatokat alakítsanak ki, és közösen foglalkozzanak a városi szegénység és a kirekesztés kihívásaival, hogy a partnerországokban elősegítsék a fenntartható fejlődést. Most már az új városfejlesztési menetrend konkrét megvalósítása jelenti a kihívást.

Crețu biztos Ban Ki Mun ENSZ-főtitkárral

Crețu biztos José Ángel Gurría OECD-főtitkárral

Crețu biztos bemutatják Mpho Parks Taunak, az Egyesült Városok és Helyi Önkormányzatok főtitkárának

a városok sokféleségét és tágabb területi kontextusukat, miközben a város-vidék közötti kapcsolatokra épít.

Hogyan hat ez a polgárok életére?

Európában a polgárok mintegy háromnegyede városi térségekben él. Ezek a térségek a gazdaság és a rugalmas társadalom kialakításának motorját jelentik, ugyanakkor olyan helyek, ahol a munkanélküliség, a szegregáció, a szegénység és a környezetszennyezés komoly problémát jelent. Az új városfejlesztési menetrend lehetőséget nyújt közös jövőnk alakítására. Tartalmazza az összes olyan elemet, amely

a szokásos üzletmeneten való túllépéshez és a fenntartható fejlesztési célok helyi igényekhez igazításához szükséges; mindehhez a Bizottság novemberben fogadott el egy közleményt, „A fenntartható európai jövő következő lépései” címmel. Mindannyian ugyanannak a világnak vagyunk a polgárai.

Mit sikerült elérni?

Bizonyítottuk az EU fenntartható európai városfejlesztéssel kapcsolatos jelentős erőfeszítéseit és proaktivitását. Ezen kívül három önkéntes kötelezettségvállalást is tettünk: az új városfejlesztési menetrend

teljesítése az uniós városfejlesztési menetrend révén; a városok globális, harmonizált fogalom meghatározásának kidolgozása; valamint a városok közötti, a fenntartható városfejlesztés terén megvalósuló együttműködés elősegítése. Most már rajtunk múlik itt, Európában és azon kívül, hogy ezeket az eredményeket valóra váltsuk. ■

Mauricio Rodas Espinel, Quito polgármestere köszönti Crețu biztos a Polgármesterek Világtalálkozójának vacsoráján

Crețu biztos az ENSZ Emberi Települések Programjának ügyvezető igazgatójával, Joan Clos-val találkozik